C. G. COBET, VIRO CL.

S. P. D.

S. A. NABER.

Ante hos tres menses quum feriae instarent, quibus cum caeteris praeceptoribus tum mihi valde opus erat ad reficiendum animum, difficillimis rebus meis fessum atque adeo exhaustum, credebam me dulci otio usurum esse ad instauranda studia, quae numquam plane intermiseram, sed quibus in his terris parum temporis, horulis subsecivis, concedere potueram, cum omnes vires mihi conferendae essent ad muneris officia, hercle vero periculosae plenum opus aleae. Neque tamen ignoras, Vir Clarissime, me spe falsum esse: usus sum exiguo quod mihi concessum est otio ad studia instauranda, animum tamen reficere non potui, cum propter malevolas nonnullorum hominum criminationes omnes meae vitae rationes in discrimen venirent. Tandem sub feriarum finem, imo ultimo die, affertur iniquum iudicium, re acerbum, verborum ambitioso ornatu paullo moderatius, quo ex hac honorificentissima et exoptata vitae statione detrudor ad vitam otiosam, quam non vitalem putarem et ignominiae plenam, nisi mea mihi conscientia pluris esset quam inimicorum et obtrectatorum, quos nimis multos hic habui, sermones. Dedi autem omne quod superfuit otium literis, ut ex horum malorum cogitatione moestum animum erigerem, et usu atque experientia nunc iudicare didici de laude literarum, quas vere mecum habui et habebo peregrinantes. Photium ne unum quidem diem de manibus deposui, cum nuperrime afferretur

fasciculus tertius voluminis decimi quinti Musei Rhenani, quo continentur et alia quae placebant et statim animum advertit disputatio Theodori Bergkii de inscriptione Cea nuper effossa. Nisi me fallunt omnia, in hoc documento quaedam melius constitui possunt quam a Bergkio factum est. Quapropter decrevi hanc ad Te epistolam mittere, ut de suspicionibus meis te potissimum iudicem habeam. Si videbor Tibi rem bene administrasse, Tu iudicabis an operae pretium sit disputationem meam in Bibliothecam Philologicam recipere, quae reapse iam per complures annos, nunc etiam nomine et Tua et praeceptorum facta est, quos communi animo veneramur et suspicimus.

Fuit urbs notissima Iulis in insula Ceo, cuius rudera quaedam aetatem tulisse videntur. Ibi ante hos tres annos effossus est lapis, qui tribus lateribus totidem habet inscriptiones, quas cum philologis communicarunt viri docti, qui τὴν Ἐφημερίδα τὴν Ἀρχαιολογικὴν curant, vide fasc. 51. Prima inscriptio incipit ab his verbis: ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ..... sed paucissima legi possunt. Sequitur a tergo inscriptio quam volo, quae prorsus sicut illa, versus habet 32; singuli autem versus constant literis 33 vel 32, nam ultimus locus saepe vacuus est relictus. Latus angustum tertiam inscriptionem tenet, quae incipit eodem fere modo quo illa prima: ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ..... Fuerit igitur ψήφισμα, quo quaedam in priore lege omissa supplebantur.

Sed lectoribus commodum me facturum existimo, si addidero exemplum inscriptionis illius secundae.

ο . δενο.οιπεριτ.γκα ... οι ... ω ......
.. δεοα.γεντονθανονταενεμι .. ο .....
. σιλευκοισστρωματεκαιενδυματα ....
.. ιβλεματιεξεναιδεκαιενεα ... ο ....
. πλεονοσαξιοιςτοιςτρισι-κι ... δ ...
. λεω.εχΦερενδεεγκλινηισο . ν . ι .. ω ..
... εκαλυπτενταδοστουερ ... οιτ .....
ιοισΦερενδεοινονεπιτοση .... ε .....
. ριωνχωνκαιελαιουμεπα-ομεσο . ε ....
-γειναποΦερεσοαη . οιιοα ... τα ......
αταkεκαλυμμενουσιωπηιμελο ....

ιηναπροσφαγιωι.ρεσθ...ατ..ταπ....
..ηγκλινηναποτουσ...υ.............
.α-δεσφερενενδοσετηιδευσειραι......
.οοαινεντηνοικ.ηνελευθερον..αλ.....
.πρωτονεπρι-αλ......................
.ναεπηνδεδιαρανθηικαθαρηνεναιτηνοικιανκαιθυηθυενεφι..
.τασγυναικασ........πίτωκηδ......
.πιγναιπροτεραστων..ανδρωναπ.....
ηματοςεπιτωιθανοντιτριηκοσ......
.οιενμευποτιθεναικυλικαυποτ......
.ηνμεδετουλωρεκχενμεδεταλλυ ......
ταφερενεπιτο.ημαοπουανθανηιου....
.ενιχοειμειεναιγυναικα.π..στι....
.ιηναλλασετασμιαινομενα..........
.ιασμητερακαιγυναικακαι..........
.θυγατερα.προσδεταυτα............
.ντεγυναικωνπαιδασδε ....
.ιεψιωναλλονδεμ ....
....λουσαμενο ....
........ιο....ου.................
.... ενου ....

In hisce restituendis Bergkius, ut exspectari potuerat, haud pauca quae erant faciliora rectissime interpretatus est. Sunt nonnulla in quibus non agnosco ingenium Bergkianum, plura quae intacta praetermisit. Sed nolo quidquam inclementius dicere, quam ob causam, ut lectores ipsi iudicare possint utrum operae pretium fecerim necne, totum locum iterum apponam, sicuti Bergkio restitui posse videtur, praetermissis iis quae Bergkius ipse praetermisit.

ἐξεῖν-
αι δὲ θάπτειν τὸν θανόντα ἐν ἱματίοις τρ-
ισὶ λευκοῖς στρώματι καὶ ἐνδύματι καὶ π-
εριβλήματι. ἐξεῖναι δὲ καὶ ἐν ἑνὶ ἢ δυοῖν μ-
ὴ πλέονος ἀξίοις τοῖς τρισὶ ἑκατὸν δρα-
χμέων

....φέρειν δὲ οἶνον ἐπὶ τὸ σῆμα μὴ πλέον
τριῶν χῶν καὶ ἔλαιον μὴ πλέον ἓξ χοέων

10. . . . . . ἀποφέρεσθαι τὸν θανόντα
κατακεκαλυμμένον σιωπῇ, μελῳδεῖν δὲ αὔλημα
. . . . προσφαγίῳ χρῆσθαι κατὰ τὰ πάτρι-
α τὴν κλίνην ἀπὸ τοῦ σήματος
. μηδ' εἰσφέρειν ἔνδος. ἐπὴν δὲ ἑσπέρα ἦ ἀπο-
15. καθαίρειν τὴν οἰκίην ἐλεύθερον ἀρδανίῳ
16.
. . ἐπὴν δὲ διαρρανθῇ, καθαρὴν εἶναι τὴν οἰκίαν καὶ θύη θύεν ἐφ' ἱςίη
ι· τὰς γυναῖκας τὰς ἐπὶ τῷ κήδει παρούσας
ἀπιέναι προτέρας τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τοῦ
20. σήματος· ἐπὶ τῷ θανόντι τριηκοςῇ . . . .
ποιεῖν. μὴ ὑποτιθέναι κύλικα ὑπὸ τὴν ςή-
λην μηδὲ τὸ ὕδωρ ἐκχεῖν μηδὲ . . . . . .
. . φέρειν ἐπὶ τὸ σῆμα· ὅπου ἂν θάνῃ τις ἢ ἐ-
ξενεχθῇ μὴ ἰέναι γυναῖκας πρὸς τὴν οἰ-
25. κίην ἄλλας ἢ τὰς μιαινομένας . . . . .

Cetera Bergkius suppleri posse negat.

Facile est agnoscere legem de luxuria in funeribus cohibenda: argumento haud parum memorabili, quia hucusque unicam tantum inscriptionem noveramus, quae in simili re versabatur: inscriptionem dico quae apud Boeckhium numerum habet 3562, ex urbe Gambreo. Praeterea notissima sunt, quae Solon de funeribus edixit, quibuscum Cicero iam comparavit legem in duodecim tabulis. Sed id nunc non ago, praesertim sine libris, ut locum de exsequiis explicem, sed tantum ut inscriptionis lacunas quoad fieri sat certo possit restituam. Hoc tantum addo ex Heraclide Pontico, cuius locum vide in Muelleri fragmentis historicorum, volumine secundo pag. 215, constare Simonidis populares in funeribus celebrandis quaedam sibi habuisse peculiaria.

Inscriptionis initium sat facile restitui potest, quod miror fugisse Bergkium:

1. Οἵδε νόμοι περὶ τῶν κατοιχομένων.

Tum recte Bergkius: ἐξεῖν-
αι δὲ θάπτειν τὸν θανόντα ἐν ἱματίοις τρ-
ισὶ λευκοῖς ςρώματι καὶ ἐνδύματι καὶ π-
εριβλήματι·

Quibuscum confer legem Soloneam apud Plutarchum, c. 21.

Tum Bergkius hoc etiam acute vidit nunc demum intelligi, cur Solon tria ricinia concesserit. In iis quae sequuntur verborum sensum assecutus est, verba ipsa non item, nam supplendum est:

ἐξεῖναι δὲ καὶ ἐν ἐλάσσοσιν μ-
5. ἢ πλέονος ἀξιοῖς τοῖς τρισὶ ἑκατὸν δραχ-
μέων

Sequentia sunt paullo obscuriora, vs. 6 nihil distinguo praeter: ἐκΦέρεν (ειν) ἐγ κλίνῃ et vs. 7 καλύπτειν(εν), sed quid sub illo ταδοστουερ lateat, diu multumque quaerens, non invenio. Octavo versu quivis legerit: Φέρειν δὲ οἶνον ἐπὶ τὸ σῆμα μὴ πλέον τριῶν χῶν καὶ ἔλαιον μὴ πλέον ἓξ ληκύθων, in quibus nihil incertum est praeter ultimum vocabulum: quod Bergkius supplet χοέων nimis est ridiculum, cum praesertim praecedat sincera forma χῶν. Oleum ληκύθοις adservari, nemo nescit. Decimo versu sat clare pellucet:

ἔπειτα ἀποΦέρεσθαι τὸν θανόντα, sed fieri potest ut aliud quid subsit: in fine suppleverim quod unice suppleri posse videtur εὐθέως. Versu undecimo lego:

κατακεκαλυμμένον σιωπῇ μηδὲ, nàm hoc latet sub μελο et prorsus reiicio Bergkianum μελῳδεῖν. Tum quaedam evanida sunt, quae non certo sed probabiliter tantum in lucem possunt revocari et versu duodecimo lego: προσΦαγίῳ χρῆσθαι κατὰ τὰ πάτρια: quod lege non concedebatur, ut Bergkio videtur, sed vetabatur; equidem, adhibita lege Solonea, de qua Plutarchus: ἐναγίζειν δὲ βοῦν οὐκ εἴασεν, legerim:

μηδὲ ἐξεῖναί
τινα προσΦαγίῳ χρῆσθαι κατὰ τὰ πάτρι-
α·, quo spatium accuratissime suppletur. Versu decimo tertio: τὴν κλίνην ἀπὸ τοῦ σήματος μὴ.......

.μηδ' ἐσΦέρειν (εν) ἐνδόσε· in quibus inaudita forma est ἐνδόσε, cui non habeo quod substituam, sed fortasse comparari debent πόσε, ut in illo Homerico πόσε Φεύγετε, ἀλλόσε et similia. Certe ἔνδος cum Bergkio praeferri non debet, nam Dorica forma est, Syracusanorum praesertim, quam Ceis non obtruserim. Neque vs 14 mihi cum Bergkio convenit, nam simplicius arbitror:

τῇ δ' ὑςεραίῃ περ-
ιρραίνειν τὴν οἰκίην ἐλεύθερον ἄνδρα....;

verbum ῥαίνειν hic necessarium arbitror, quia sequitur διαρρανθῇ et ἐλεύθερον pro ἐλεύθερον ἄνδρα non placet. Sequenti versu apparet: πρῶτον, ἔπειτα δὲ, nihil aliud. Sequitur versus exaratus literis minoribus quam ceterae sunt, lege:

ἐπὴν δὲ διαρρανθῇ καθαρὴν εἶναι τὴν οἰκίην καὶ θύη θύειν
ἐφ' ἱςίῃ: vocabulum θύη notum ex Homero et Aeschylo: habet quoque Hippocrates, apud quem Galenus interpretatur: θυμιάματα, ἀρώματα. Cf. Hes. Latet etiam ut videtur in corruptela in alia Cea inscriptione, quae apud Böckhium est, n°. 2360, vs. 8. Tum sat facile expediri potest:

τὰς γυναῖκας τὰς παρούσας ἐπὶ τῷ κήδει
ἀπιέναι προτέρας τῶν ἀνδρῶν ἀπὸ τοῦ
σήματος,

sed lacunarum indicium in apographo vitiosum esse, Bergkius iure contendit. Versu 20 ipsius lapidicidae errorem nos ludificari suspicor: ἐπὶ τῷ θανόντι (hoc recte, cf. si tanti est Anecd. Bk. 260) τριηκοςῇ θύη θύεν, nam τῇ τριηκοςῇ necessarium videtur. Pergit lex: μὴ ὑποτιθέναι κύλικα ὑπὸ τὴν ςή-
λην (quorsum hoc?) μηδὲ τὸ ὕδωρ ἐκχεῖν (de quanam aqua sermo est?)

μηδὲ τὰ...... φέρειν ἐπὶ τὸ σῆμα.

Quae in fine Bergkio nimis lacera videntur, equidem sic restituerim: ὅπου ἂν θάνῃ......
ἢ ἐνεχθῇ, μὴ ἰέναι γυναῖκας πρὸς τὴν οἰ
κίην ἄλλας ἢ τὰς μιαινομένας μόνας ταύτ-
ας, μητέρα καὶ γυναῖκα καὶ ἀδελφὰς κὰ-
ὶ θυγατέρας· πρὸς δὲ ταύταις τούτων τ-
ῶν τε γυναικῶν παῖδας δὲ καὶ ὅσας ἐντὸς
ἀνεψιῶν· ἄλλον δὲ μηδένα·..... cf. Dem. Macart. § 62.

Haec sunt quae legere potui in vetusto documento. Si satis certa Tibi videbuntur esse, gaudebo; sin minus velim me meliora doceas, quum in patriam redux factus ero, nam spero me, Deo volente, brevi ex his fluctibus, quae fugitanti litium imprimis graves sunt, esse emersurum in elegantiorum hominum commercium. Interea Tu et communes amici nostri, valete.

Scripsi Salembae in suburbano apud Indo-Batavos, d. 4 m. Sept. A^{i}. 1861.